

Status ekologiczny rodzimych gatunków ryb występujących w Polsce

Agata Kowalska, Zdzisław Zakęś

Zakład Akwakultury, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Prezentowano autochtoniczne gatunki ryb, czynniki powodujące ich wyginiecie oraz formy ochrony rodzimej ichtiofauny. Przeanalizowano stan ichtiofauny Polski w latach 1999 i 2009 na podstawie kryteriów Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN) z 1994 i 2001. Taksony pogrupowano w 9 kategoriach określających stopień ich zagrożenia. W 2009 r. poza rodzimymi populacjami 3 gatunków (5% składu gatunkowego rodzimej ichtiofauny), które wyginęły w Polsce, aż 38% zaklasyfikowano do najwyższych kategorii zagrożenia, tj. gatunku krytycznie zagrożonego (CR), gatunku zagrożonego (EN) i gatunku narażonego (VU). Udział gatunków ryb zaliczonych do kategorii zagrożenia EW (gatunek wymarły na wolności) i CR istotnie zwiększył się w ostatnim dziesięcioleciu. Z kolei niektórym gatunkom, w porównaniu z 1999 r., obniżono kategorie zagrożenia. Zmiana kategorii wynika najczęściej jednak nie tyle z poprawienia się statusu taksonu, co z precyzyjnego zdefiniowania kategorii przez IUCN. Polska jest sygnatariuszem wielu umów międzynarodowych regulujących obowiązki w zakresie ochrony gatunków, których przykłady wymieniono w niniejszym opracowaniu. Obecnie dzięki zaangażowaniu różnych środowisk ichtiologicznych (praktyków i naukowców) prowadzone są prace związane z restytucją kilku zagrożonych gatunków ryb. Najważniejsze z nich dotyczą restytucji rodzimych ryb wędrownych.